

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D. ve věci

žalobce: **O. R.**, narozený dne X
státní příslušnost Ukrajina
bytem v ČR X
zastoupený advokátkou Mgr. Alenou Holubkovou
sídlem Revoluční 726/13, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2021, č. j. OAM-790/ZA-ZA11-K11-2021,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2021, č. j. OAM-790/ZA-ZA11-K11-2021, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci
1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaný podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č.

325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou.

II. Žaloba a její podstatný obsah

2. Žalobce v podané žalobě předně označil napadené rozhodnutí za nezákonné, jelikož jím byl zkrácen na svých právech, a dále v zásadě obecně namítal porušení ustanovení § 2 odst. 1 a 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ustanovení § 3 správního řádu, ustanovení § 50 odst. 2, 3 a 4 správního řádu, ustanovení § 52 správního řádu a ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu ze strany žalovaného.
3. Rovněž žalobce poukázal na to, že napadené rozhodnutí není náležitě odůvodněno, a že žalovaný nepřijal materiály jím doložené v rámci vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí. Také žalovaný dle názoru žalobce vůbec nezohlednil shromážděné podklady ve vztahu k jeho aktuální situaci, kdy zejména stran úvahy o humanitárním azylu a doplňkové ochraně je napadené rozhodnutí nekoherentní a jednotlivá argumentace a zjištění si vzájemně odporují. Navíc žalovaný podle něj zlehčil i informace uvedené v rámci pohovoru, při němž žalobce sdělil, že v České republice žije již 18 let, na Ukrajině se od roku 1999 skoro nezdržoval, nemá tam sociální ani rodinné vazby, ukrajinský jazyk neovládá a v České republice má matku, která je českou státní občankou.
4. Ve vztahu k ustanovení § 12 zákona o azylu poté žalobce podotkl, že předloženými důkazy jasně prokázal, že má odůvodněný strach z návratu na Ukrajinu, a to zejména s ohledem na současnou politickou situaci a celkovou nesnášenlivost vůči ruský mluvícím osobám. Žalovaný přitom dle něj musí jeho obavy hodnotit i z pohledu celkové situace na Ukrajině, vzít v úvahu celkovou atmosféru, která v zemi panuje, a přistupovat k věci individuálně.
5. Žalobce dále odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2012, č. j. 9 Azs 7/2012-22, a ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005-58, a dodal, že v projednávané věci žalovaný nedostal své povinnosti náležitě zohlednit veškeré relevantní skutečnosti. Následně žalobce odkázal také na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2007, č. j. 1 Azs 40/2007-129, a ze dne 30. 9. 2009, č. j. 5 Azs 66/2008-70. K tomu uvedl, že hodnotit subjektivní informace a pocity žadatele o udělení mezinárodní ochrany je potřebné, neboť mohou sloužit k dokreslení relevantních informací o zemi původu, popřípadě nasměrovat správní orgán ke zjištění dalších rozhodných skutečností.
6. V podané žalobě také žalobce namítal, že v napadeném rozhodnutí nebylo dostatečně odůvodněno neudělení humanitárního azylu ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu. Přitom uvedl, že v jeho případě jsou splněny podmínky pro udělení humanitárního azylu, neboť jeho vycestováním by došlo k porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Dále označil napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné, pokud jde o závěr, že jeho vycestování nebude v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Nelze podle něj totiž paušálně říci, že rodinné vazby nemohou být nikdy důvodem pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaný se však otázkou, zda již samotné vycestování nepředstavuje zásah do soukromého a rodinného života žalobce a členů jeho rodiny vůbec nezabýval. Řádně odůvodněný poté nebyl ani závěr, že žalobce může k legalizaci pobytu využít

ustanovení zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, neboť žalovaný neuvedl, která ustanovení má na mysli.

7. Rovněž žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71, a závěrem navrhl zdejšímu soudu, aby zrušil napadené rozhodnutí, věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a přiznal žalobci náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 20. 1. 2022 stručně shrnul obsah žalobcem podané žaloby a následně popřel oprávněnost námitek uvedených žalobcem, neboť ty podle něj neprokazují nezákonnost výroku napadeného rozhodnutí. Také odkázal na písemnosti založené ve správním spisu a napadené rozhodnutí.
9. Dále žalovaný konstatoval, že zjistil skutečný stav věci a přihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a že v daném případě lze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu ve smyslu zákona o azylu. Charkovská oblast, kde žalobce ve vlasti dle svých slov naposledy žil, byla podle žalovaného pod kontrolou ukrajinské ústřední vlády a nedocházelo zde k bezpečnostním incidentům, přičemž totéž platí i o Ivanofrankivské oblasti, v níž měl žalobce hlášený pobyt. Žalobce také měl dle názoru žalovaného v případě jakýchkoliv problémů možnost využít na Ukrajině ochrany kompetentních orgánů, včetně úřadu ombudsmana. Žalobcem prezentované obavy týkající se jeho jazyka proto žalovaný označil za azylově irelevantní.
10. Dále žalovaný uvedl, že materiály doručené mu dne 9. 12. 2021 spolu s vyjádřením k podkladům rozhodnutí nepřijal, neboť tyto postrádají azylovou relevanci a nelze z nich žádným způsobem dovodit, že Ukrajinu není možné v případě žalobce považovat za bezpečnou zemi původu.
11. Jelikož žalobce nijak neprokázal, že Ukrajinu není možné v jeho případě považovat za bezpečnou zemi původu, bylo podle žalovaného nadbytečné blíže hodnotit možnost udělení humanitárního azylu. K tomu také žalovaný podotkl, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok a humanitární azyl je udělován pouze za výjimečných okolností. Žalobcem zmiňované rodinné vazby poté podle něj nejsou ani důvodem k věcnému projednání žádosti, natož aby v této věci představovaly případ hodný zvláštního zřetele.
12. Dále žalovaný ve svém vyjádření k žalobě zrekapituloval okolnosti týkající se seznámení s podklady rozhodnutí podle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu a následně konstatoval, že na základě obstaraných informací a výpovědí lze Ukrajinu v případě žalobce považovat za bezpečnou zemi původu, což nevyvrací ani skutečnost, že na území České republiky se nachází jeho matka nebo přítelkyně.
13. Žalovaný tak uzavřel, že shledal naplnění podmínek ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu, a že žalobou nebylo napadené rozhodnutí zpochybněno. Proto navrhl zdejšímu soudu, aby podanou žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl.

IV. Rozhodnutí bez nařízení jednání

14. Ve věci bylo rozhodnuto bez nařízení jednání, jelikož žalovaný výslovně ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že nepožaduje nařízení ústního jednání ve věci, a žalobce k výzvě a poučení soudu podle ustanovení § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.”) nevyjádřil svůj nesouhlas s takovým projednáním věci. Zdejší soud zároveň za této situace, s ohledem na obsah správního spisu a s přihlédnutím k aktuální bezpečnostní situaci v zemi původu žalobce, nepovažoval nařízení jednání za nezbytné.

V. Obsah správního spisu

15. Ze správního spisu zjistil zdejší soud tyto pro řízení podstatné skutečnosti.
16. Žalobce podal dne 15. 9. 2021 žádost o udělení mezinárodní ochrany, přičemž následně byl žalovaným vyzván k poskytnutí údajů k této žádosti a rovněž předvolán k pohovoru ve věci mezinárodní ochrany. Údaje k podané žádosti poskytl žalobce dne 23. 9. 2021, když mimo jiné uvedl, že je narozen X ve městě X v Ruské federaci (tehdejší SSSR), je státním příslušníkem Ukrajiny, X národnosti, dorozumí se rusky, je X vyznání, není členem žádné politické strany, nemá politické přesvědčení, je rozvedený a má dva syny. Jako poslední místo hlášeného pobytu ve vlasti uvedl adresu ve městě X v Ivanofrankivské oblasti, ovšem fakticky žil ve městě X. K průběhu cesty do České republiky se vyjádřil tak, že naposledy byl na Ukrajině v lednu 2021 se svojí matkou pro léky a na území České republiky přicestoval 1. 2. 2021 z Polska automobilem. Rovněž uvedl, že předtím nepobýval ve státech Evropské unie, a že otec byl voják, přičemž s ním v 80. letech žil v NDR, kde sloužil. Dále konstatoval, že dosud nežádal o udělení mezinárodní ochrany, a ke svému zdravotnímu stavu se vyjádřil tak, že je zdravý a nemá žádné zdravotní potřeby, jen X. K důvodům své žádosti uvedl, že v Maďarsku byl vyhoštěn a musí se tak vrátit na Ukrajinu, ovšem na Ukrajině již nic nemá a neví, kam by se vracel a kde by hledal práci. V České republice naopak má svoji matku, paní Z. K., českou občanku, se kterou by zde rád trávil čas.
17. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany konaném dne 23. 9. 2021 za účasti tlumočnice ruského jazyka žalobce blíže rozvedl skutečnosti uvedené v rámci poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu. Konkrétně ke správnímu vyhoštění uvedl, že jel přes Maďarsko do České republiky a celník mu na hranici sdělil, že ho nemůže vpustit, jelikož nemá v Evropské unii legální pobyt, a vyznačil mu do pasu razítko o vyhoštění a nepovolení vstupu, což žalobce označil za nepřijemnost. Dále konstatoval, že v České republice žije od roku 2003 a měl zde udělen i dlouhodobý pobyt, ale jeho právník vše pokazil a dlouhodobý pobyt mu nebyl v roce 2018 prodloužen, přičemž od té doby zde pobýval na překlenovací víza. Také uvedl, že v roce 2018 byl v České republice podmíněně odsouzen k trestu odnětí svobody za X. Ke své situaci v případě návratu na Ukrajinu se vyjádřil tak, že neví, kam by jel ani kde by se ubytoval a musel by nové ubytování hledat, stejně jako práci. Rovněž mluví jen rusky a těžko by se tam domluvil, jelikož na ukrajinských úřadech hovoří především ukrajinsky. Se státní správou na Ukrajině však nikdy problémy neměl. Na dotaz žalovaného odpověděl, že se svou družkou S. D. již nemá nic společného. K osobě své matky poté vypověděl, že pracuje v Praze v oboru gastronomie jako pomocnice kuchaře a on s ní chodí například nakupovat, když to potřebuje. Podotkl rovněž, že ukrajinské občanství si vyřídil jen proto, aby mohl zdědit velký byt v X po dědovi, který v roce 2004 prodali a koupili si byt v X. Na otázku žalovaného, zda by mohl v budoucnu žít například v Kyjevě, poté odpověděl, že tam byl za celý život dvakrát a město nezná. Vyjádřil se, že je zde spokojený a nechce proto žít na Ukrajině, jelikož by se tam necítil dobře. Ohledně svých zdravotních problémů uvedl, že X. K nákupu léků na Ukrajině poté uvedl, že jeho matka má seznam léků, přičemž některé jsou k dostání pouze na Ukrajině a rovněž jsou tam léky levnější. Také vypověděl, že potřebuje povolení k pobytu, a že se snažil si vyřídít zaměstnaneckou kartu, což se mu nepodařilo, takže požádal o azyl, aby zde

mohl pobývat legálně. Na závěr pohovoru poté nechtěl uvést žádné další skutečnosti ani doložit na podporu svých tvrzení žádné doklady či dokumenty.

18. Součástí správního spisu byl rovněž opis z evidence rejstříku trestů fyzických osob týkající se žalobce, jehož obsahem byly 4 záznamy o odsouzení. Také byl součástí správního spisu písemný materiál ze dne 30. 7. 2021, označený jako „Ukrajina – Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu, Stav: červenec 2021“ (dále jen „**zpráva o hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu**“), ze kterého mimo jiné vyplývá, že Ukrajina splňovala s výjimkou poloostrova Krym a částí Luhanské a Doněcké oblasti základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu a mohla být nadále zařazena na seznamu bezpečných zemí původu.
19. Dále si žalovaný za účelem posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany opatřil písemný materiál ze dne 30. 6. 2021, označený jako „Ukrajina, Informace OAMP - Situace v zemi, Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby“ (dále jen „**zpráva o situaci v zemi**“), ze kterého se Ukrajina podává jako bezpečná země s výjimkou části Luhanské a Doněcké oblasti a poloostrova Krym, kterýžto je ovšem *de facto* integrován do Ruské federace. Dále se z této zprávy o situaci v zemi podává, že Charkovská oblast i Ivanofrankivská oblast byly pod kontrolou ukrajinské vlády a podle dostupných informací zde nedocházelo k žádným bezpečnostním incidentům. Bezpečnostní situace na Ukrajině se od roku 2015 relativně uklidnila a nadále zůstávala klidná, s výjimkou situace na východě země, přičemž bezpečnostní incidenty se soustřeďovaly k tzv. linii dotyku. Intenzita bojů se však od roku 2015 výrazně snížila.
20. Před vydáním napadeného rozhodnutí žalovaný umožnil žalobci, aby se seznámil s podklady rozhodnutí. Z úředního záznamu o nedostavení se k seznámení s podklady rozhodnutí v řízení o udělení mezinárodní ochrany ze dne 10. 11. 2021 se poté podává, že žalobce se dne 10. 11. 2021 k seznámení s podklady rozhodnutí nedostavil.
21. Ještě předtím však bylo žalovanému zástupkyní žalobce oznámeno převzetí právního zastoupení. Žalovaný tak vyrozuměl zástupkyni žalobce o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a seznámit se s nimi. Žalobce se k podkladům rozhodnutí vyjádřil podáním ze dne 8. 12. 2021, v němž zejména poukázal na skutečnost, že v České republice žije soustavně od roku 2003 a na území České republiky žije také jeho matka, která je českou státní občankou, a jeho družka. Na území České republiky tedy má veškeré sociální a rodinné vazby a k Ukrajině žádný vztah nemá, když státní občanství získal až v roce 1999. Rovněž s ohledem na politickou situaci v zemi poukázal také na to, že neovládá ukrajinský jazyk, a uzavřel, že v jeho případě je naplněn důvod pro udělení humanitárního azylu. Ke zmíněnému podání žalobce rovněž připojil úředně ověřený překlad kopie svého rodného listu, úředně ověřený překlad kopie potvrzení č. 14122 o určení státní příslušnosti Ukrajiny a kopii cestovního pasu paní Z. K.
22. Následně žalovaný vydal napadené rozhodnutí, k jehož převzetí byl žalobce předvolán. S napadeným rozhodnutím byl žalobce seznámen v ruském jazyce dne 22. 12. 2021 a stejného dne si převzal i originální výtisk tohoto rozhodnutí, jak se podává z protokolu o předání rozhodnutí odboru azylové a migrační politiky MV ČR ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky ze dne 22. 12. 2021.

VI. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

23. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „**procedurální směrnice**“), a dospěl k následujícím závěrům, přičemž vycházel z následující právní úpravy.
24. Podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu *se jako zjevně nedůvodná zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.*
25. Podle ustanovení § 16 odst. 3 zákona o azylu *jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.*
26. Podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu *se pro účely tohoto zákona rozumí bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.*
27. Zdejší soud předně podotýká, že předmětem přezkumu v této věci je rozhodnutí, jímž žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou, jelikož dospěl k závěru o naplnění podmínek ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu. Zákon o azylu v případě zjevně nedůvodných žádostí dle ustanovení § 16 zákona o azylu počítá s aplikací tzv. konceptu bezpečných zemí (bezpečná země původu, bezpečná třetí země a evropsky bezpečná třetí země). Tyto pojmy jsou definovány v ustanovení § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu (bezpečná země původu), ustanovení § 2 odst. 1 písm. l) zákona o azylu (bezpečná třetí země) a ustanovení § 2 odst. 1 písm. m) zákona o azylu (evropsky bezpečná třetí země). Seznam takových zemí poté obsahuje vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**vyhláška**“).
28. Aby mohl žalovaný aplikovat ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu, byl povinen prokázat, že Ukrajina je bezpečnou zemí původu. Žalovaný předně vyšel z toho, že dle ustanovení § 2 bodu 24 vyhlášky považuje Česká republika Ukrajinu s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů za bezpečnou zemi původu.
29. Za účelem posouzení politické a bezpečnostní situace na Ukrajině si poté žalovaný opatřil i další podklady, jejichž výčet uvedl zejména na straně 2 napadeného

- rozhodnutí. Konkrétně vycházel ze zprávy o situaci v zemi a zprávy o hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu. Na základě zjištění z uvedených podkladů poté žalovaný dospěl k závěru, že Ukrajina s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů byla ke dni vydání napadeného rozhodnutí bezpečnou zemí původu ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. S tímto závěrem se zdejší soud ztotožňuje.
30. Dále považuje zdejší soud za vhodné odkázat na závěry judikatury Nejvyššího správního soudu, na něž ostatně odkázal i žalovaný v napadeném rozhodnutí, vyjádřené např. v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2021, č. j. 4 Azs 81/2021-45, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl: *„Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že oproti jiným azylovým řízením je u řízení o mezinárodní ochraně v případě bezpečných zemí původu zdůrazněno důkazní břemeno žadatelů. Jelikož se dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů u bezpečných zemí původu presumuje, leží odpovědnost za prokázání opaku právě na žadatelích. Shodný závěr Nejvyšší správní soud vyslovil již v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. NSS: „Institut bezpečné země původu zakotvený v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu [pozn. soudu - dnes písm. k)] a v čl. 29 a 30 procedurální směrnice totiž stanoví presumpci nedůvodnosti žádostí osob přicházejících z dané země - srov. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu (...) [pozn. soudu - dnes § 16 odst. 2]. Žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu tedy musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu.“* (Obdobně též např. v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2021, č. j. 7 Azs 328/2020-27.) Jelikož tedy žalobce fakticky žil na Ukrajině v Charkovské oblasti a přihlášen k pobytu byl v Ivanofrankivské oblasti, přičemž obě tyto oblasti byly ke dni vydání napadeného rozhodnutí plně pod kontrolou ukrajinské vlády a nebyly dotčeny válečným konfliktem probíhajícím na východě země, bylo na žalobci, aby prokázal, že ve vztahu k němu není Ukrajina bezpečnou zemí původu.
31. Žalobce však v tomto ohledu v průběhu řízení o své žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvedl ničeho konkrétního, když toliko zcela obecně zmínil problémy týkající se ubytování, práce a neznalosti jazyka. Tato zcela obecná tvrzení však nemohla prokázat, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí nebylo možné považovat Ukrajinu ve vztahu k žalobci za bezpečnou zemi původu. K tomuto závěru poté nebylo možné dospět ani na základě žalobcem doložených podkladů, což ostatně uvedl i žalovaný na stranách 2 a 3 napadeného rozhodnutí, a stejně tak nebylo možné uvedený závěr učinit ani na základě tvrzení žalobce o jeho sociálních a rodinných vazbách v České republice (k tomu srov. též žalovaným odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2021, č. j. 7 Azs 347/2020-23, bod 24). Žalobce tak v průběhu řízení o své žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvedl žádné skutečnosti, ze kterých by vyplývalo, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí nebylo možné považovat Ukrajinu ve vztahu k němu za bezpečnou zemi původu, a tato skutečnost nebyla prokázána ani žádným jiným způsobem. Ke dni vydání

- napadeného rozhodnutí proto byl na místě závěr žalovaného o zamítnutí žádosti žalobce jako zjevně nedůvodné podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu.
32. Dále je třeba připomenout, že v případě existence důvodů pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu správní orgán v souladu s ustanovením § 16 odst. 3 zákona o azylu neposuzuje důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 13 a 14 zákona o azylu nebo doplňkové ochrany podle ustanovení § 14b zákona o azylu. Stejně tak správní orgán v takovém případě neposuzuje ani to, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle ustanovení § 14a zákona o azylu (srov. též např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2020, č. j. 6 Azs 240/2020-36, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2022, č. j. 4 Azs 380/2021-30).
33. K obecným námitkám žalobce uvedeným v žalobě ohledně porušení jednotlivých zákonných ustanovení poté zdejší soud uvádí, že v postupu žalovaného pochybení neshledal. Rozsah odůvodnění napadeného rozhodnutí je odpovídající jeho výroku, přičemž výklad zákona ze strany žalovaného v těchto ohledech zdejší soud neshledal chybným. Zároveň má zdejší soud za to, že žalovaný ke dni vydání napadeného rozhodnutí zjistil řádně všechny rozhodné okolnosti a vyšel z řádně zjištěného skutkového stavu, když provedl s žalobcem pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, při němž žalobci umožnil sdělit veškeré skutečnosti týkající se jeho žádosti. Rovněž si žalovaný za účelem posouzení, zda je Ukrajina bezpečnou zemí původu, opatřil dostatečné množství informací, které splňovaly požadavky kladené na takové informace judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81), neboť tyto informace byly ke dni vydání napadeného rozhodnutí relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální a ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné.
34. Naproti výše uvedenému však zdejší soud musel při přezkumu napadeného rozhodnutí v souladu s čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice a judikaturou Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky ze dne 10. 8. 2017, č. j. 1 Azs 194/2017-30, nebo dne 15. 1. 2016, č. j. 5 Azs 20/2015-35) zohlednit okolnosti, které nastaly po vydání napadeného rozhodnutí. Zdejší soud totiž nemohl nevidět, že od 24. 2. 2022 na velké části území Ukrajiny po jejím napadení Ruskou federací probíhá mezinárodní ozbrojený konflikt. V důsledku tohoto konfliktu z Ukrajiny odešly do okolních států milióny uprchlíků a další stále utíkají. Jde o válečný konflikt dvou států, který nemá v Evropě po roce 1945 svým rozsahem, intenzitou bojů a dopadem na dotčené civilní obyvatelstvo obdobu. Přestože žalobce na tuto skutečnost sám nepoukázal, zdejší soud ji zohlednil z vlastní iniciativy. Přihlédl přitom k rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020-27, v němž Nejvyšší správní soud připustil, že mohou nastat určité zcela specifické situace, za nichž by byly soudy ve správním soudnictví povinny přihlídnout i k okolnostem nenamítaným žadatelem o mezinárodní ochranu, a to např. vypuknutí válečného konfliktu na celém území země původu žadatele o mezinárodní ochranu.
35. Zdejší soud má rovněž za to, že v současné době probíhající válečný konflikt na Ukrajině v důsledku jejího napadení Ruskou federací dne 24. 2. 2022 je skutečností dnes již obecně známou (tzv. notorieta), kterou není třeba dokazovat.

36. Závěry žalovaného o absenci důvodů pro meritorní posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu tak již s ohledem na aktuální situaci, kdy Ukrajinu jako celek již nepochybně nelze považovat za bezpečnou zemi původu, neobstojí a skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, bude vyžadovat rozsáhlé doplnění [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], když žalovaný při svém rozhodování vycházel z vyhlášky a informací, které nemohly reflektovat současnou situaci v zemi, kde aktuálně probíhá válečný konflikt, který zasahuje celé území Ukrajiny.
37. K tomu zdejší soud odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2022, č. j. 1 Azs 36/2022 – 31, v němž Nejvyšší správní soud uvedl: „*Při soudním přezkumu se přitom soud k námitce neaplikovatelnosti § 16 odst. 2 zákona o azylu zabývá kromě existence vyvratitelné domněnky, že pro daného žadatele země původu není bezpečná, také tím, zda daná země splňuje jednotlivá kritéria bezpečnosti, jak je vymezuje Příloha I procedurální směrnice a § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Zkoumá také, zda informace o zemi původu založené ve správním spisu dokládají, že tato země skutečně splňuje kritéria bezpečnosti. Dle všeobecně známých informací o změně bezpečnostní situace na Ukrajině je zřejmé, že v zemi dochází k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, a celé území Ukrajiny proto nadále nesplňuje jedno z kritérií bezpečnosti. Informace o zemi původu založené ve spise a pocházející z dubna a srpna 2020 z logiky věci (neboť napadené rozhodnutí i napadený rozsudek byly vydány před počátkem války, která zasáhla celé ukrajinské území) nemohou dokladat, že Ukrajina tato kritéria splňuje. Nemůže proto obstát teze, že Ukrajina je bezpečnou zemí původu (k tomu obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021 - 31). Nic na tom nemění ani skutečnost, že její území se s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů nachází na seznamu bezpečných zemí původu stanovených ve vyhlášce č. 328/2015 Sb. Je na žalovaném, aby vyhlášku novelizoval. Ostatně čl. 37 odst. 2 procedurální směrnice ukládá členským státům zajistit pravidelný přezkum situace ve třetích zemích označených jako bezpečné (a § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví, že žalovaný je povinen přezkoumat seznamy zemí stanovené vyhláškou nejméně jedenkrát v kalendářním roce). S ohledem na změnu bezpečnostní situace, která je všeobecně známou skutečností, a ke které soud přihlédl, přestože nastala až po vydání rozsudku krajského soudu, neboť stěžovatelčin nucený návrat do země původu by mohl být v rozporu se zásadou non-refoulement, bude nyní povinností žalovaného, aby se žádostí stěžovatelky meritorně zabýval. Není tedy nadále na místě, aby postupoval podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť Ukrajinu již nelze považovat za bezpečnou zemi původu. Nejvyšší správní soud nepředjímá, jak žalovaný žádost meritorně posoudí, přestože existence důvodných obav z hrozby vážné újmy v podobě vážného ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu odůvodňuje (při splnění dalších podmínek) udělení doplňkové ochrany podle § 14a ve spojení s § 14a odst. 2 zákona o azylu.“*
38. Podle zdejšího soudu by tak návrat žalobce do země původu v současné době mohl být v rozporu s mezinárodními závazky, konkrétně pak se všeobecně uznávanou zásadou non-refoulement.
39. Žalovaný se tedy v dalším řízení s ohledem na změnu bezpečnostní situace, ke které zdejší soud přihlédl, přestože nastala až po vydání napadeného rozhodnutí, zaměří na meritorní posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany.

40. Zdejší soud nepředjímá, jak žalovaný žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany meritorně posoudí, jakkoliv důvodné obavy z vážného ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitrostátního ozbrojeného konfliktu svědčí (při splnění dalších podmínek) udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a ve spojení s ustanovením § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
41. Zdejší soud si je jisté vědom i existence prováděcího rozhodnutí Rady EU č. 2022/382, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, a také ustanovení § 6 odst. 5 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaný invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého *podá-li cizinec, kterému byla udělena dočasná ochrana podle tohoto zákona, žádost o udělení mezinárodní ochrany nebo je-li v době podání žádosti o dočasnou ochranu podle tohoto zákona vedeno řízení ve věci mezinárodní ochrany podle zákona o azylu, řízení ve věci mezinárodní ochrany se přerušuje po dobu trvání dočasné ochrany podle tohoto zákona; o tom se učiní záznam do spisu ve věci mezinárodní ochrany. Cizinec není v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany.* To nicméně nemůže nic změnit na závěru zdejšího soudu, že v současné situaci není možné žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany zamítnout jako zjevně nedůvodnou.

VII. Závěr a náklady řízení

42. Zdejší soud tedy ze shora uvedených důvodů napadené rozhodnutí zrušil podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, neboť s ohledem na aktuální situaci vyžaduje skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, rozsáhlé a zásadní doplnění.
43. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků zdejší soud rozhodl podle ustanovení § 60 odst. 7 s. ř. s. Žalobce ve věci sice měl plný úspěch, proto by mu jinak náhrada nákladů řízení v zásadě náležela, avšak v tomto případě uspěl pouze na základě výjimečných skutečností, které nastaly až po vydání napadeného rozhodnutí, a tudíž je žalovaný nemohl při svém rozhodování zohlednit. Tuto situaci pak lze nepochybně považovat za důvod zvláštního zřetele hodný, pro který soud může výjimečně náhradu nákladů řízení nepřiznat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2022, č. j. 1 Azs 36/2022-31, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2022, č. j. 7 Azs 357/2021-23). Žalovaný ve věci úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 5. prosince 2022

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D. v. r.
samosoudce